

21. maj 2014

FM 2014/189
Ruth Heilmann

Forslag til forespørgselsdebat om hvorledes det fremadrettet kan sikres en mere ensartet prisstruktur for fødevarer, service samt generel forsyning af gods i bygder og yderdistrikter.

(Medlemmer af Inatsisartut, Knud Kristiansen og Gerhardt Petersen, Atassut)

Siumut takker Atassut for deres forslag til forespørgselsdebat.

De grønlandske bygder og yderdistrikter er utroligt vigtige elementer i den grønlandske erhvervsforsyning og økonomiske formåen. Derfor har Siumut siden den blev etableret haft bygderne som et af sine vigtigste mærkesager og gjort hvad den kan for at der skal være gode vilkår, Siumut vil fortsat arbejde for den linje.

Bygderne er blevet udviklet i det seneste år på mange punkter, og nogle steder på niveau med byerne, dette kan ses i kommunerne og de steder hvor kommunalbestyrelser findes og i de bygder hvor bygdebestyrelser findes. Disse steder kan det ses og mærkes under rejser til disse i hvor høj grad vigtigheden er sat på en god drift.

Der gøres mange forskellige tiltag for at forbedre servicen i bygderne, der etableres butikker med bagerier, vandforsyning, sundhedshuse, og huse som gavner bygderne samt minihaller, såvel som atuarfitsialak tilpassede bygdeskoler, fiskefabrikker samt indhandlingssteder er ligeledes etableret med tiden, desværre er vi også vidende om at en del af disse fiskefabrikker- og indhandlingssteder af forskellige årsager ikke anvendes optimalt længere, det kan være på grund af dårlige fryserforhold eller kapacitetsproblemer, og at de lukkes og åbnes i tide og utide og kan ikke bruges som indhandlingssteder på stabil grundlag.

Vi er vidende om at fiskeri og fangst er meget vigtige basis, og at ændringer i disse erhverv mærkes hurtigt i samfundet. Torskens forsvunden fra vore farvande i de sidste 30 år har forårsaget store skævvridninger i erhvervet og har haft mange utilsigtede konsekvenser. Jeg vil gerne bemærke denne side i denne debat også. Fordi lige meget hvor godt vi ønsker at gøre vilkårene for erhvervsmuligheder for bygder og yderdistrikter har denne stor betydning for grundlaget for videreudvikling.

Det kan kke undre nogen, at bygdebefolkningen flytter der hvor der er beskæftigelse og at de unge flytter derhen hvor de kan få en uddannelse, denne søgen for muligheder er beundringsværdig, selvfølgelig vil de allerhelst blive i deres elskede hjem i deres bygde,

men udtømningen af erhvervsmuligheder ved disse steder tvinger mange til at flytte andet sted.

I dag er torsken og andre fisk kommet tilbage, derfor mener Siumut at der snarest bør igangsættes modernisering af fiskefabrikker og indhandlingssteder. Pengene skal nok komme tilbage i tifold hvis vi afsætter investering på disse.

Det er ikke sjældent at man hører at strukturreformen har medført, at bygder og yderdistrikter og ikke mindst byer ikke længere er i udvikling, og det er en ubehagelig overraskelse med det negative følger.

Det kan derfor ikke overraske nogen, at snakken om forandring er så fremtrædende og det er ikke svært at forestille sig at klagerne vil vokse hvis ikke der gøres noget hurtigt.

Transporten til/fra bygder og yderdistrikter er virkelig dårlig og det haster med at bringe dette i orden, mange bygder og byer har derfor også meget dårlige muligheder for at drive turismevirksomhed, selvom der findes udviklingspotentiale.

For at komme ind i forsyning og varepriser, det er et af det ting man lægger meget mærke til at priserne i forhold til byerne er tårnhøje, frugter, mælkeprodukter såsom yoghurt og andet godt som børnene og andre efterspørger som sunde madvarer er overdreven dyre. Forsyningen til bygderne er yderst utilfredsstillende, vareforsyningen drives meget begrænset, fordi handlen igennem internettet drives meget begrænset, f.eks. varer købt igennem "pisisa.gl" ankommer meget dyrere, og denne mislykkedes forståeligt nok for forbrugeren.

Det er ikke alene det, vi bor i det høje arktiske kolde nord, derfor er levevilkårene meget dyre for familier med børn og gamle med egen bolig, ikke mindst med tanke på brændselspriser som ikke kan undværes men bare bliver dyrere og dyrere. Livet er besværlig og dyr i Grønland, dette bør man især gøre noget for at gøre nemmere på bygder og yderdistrikter, dette kan nemlig mærkes.

I det sidste år er midlerne til bygge- og anlæg i højere grad anvendt til projekter i hovedstaden Nuuk med negative konsekvenser for resten af landet hvor behovet også findes. Derfor havde Siumut under sidste valg sat som mål, at udviklingen bør udmøntes mere balanceret over hele landet.

Det kan også mærkes, at dette er i gang med at blive udført af Naalakkersuisut, der kommer til at pågå en stor konference i Ilulissat over det næste dage, konferencen skal kortlægge og udrede vilkår og initiativer som ligger for bygderne og yderdistrikterne. Siumut glæder sig til at deltage i dette.

Bygdeboere er beundringsværdige, de er i høj grad til at grundlægge vores kulturbevarelse, derfor er det en selvfølge at udvikle bygderne vedvarende.

Det er yderst vigtigt at udvikle skoleområdet i bygderne, ikke mindst med tanke på at børnene bør have muligheden for at færdiggøre hele deres skolegang i deres skole. Siumut accepterer ikke at umodne børn forlader deres forældre og rejser for at gå i skole i byerne, vi bør arbejde for at bringe denne i orden.

Vi takker Atassut for den spændene forespørgselsdebat med disse ord.